

WAT HEEFT PSA MET DE PROSTAAT TE MAKEN?

De prostaat produceert een specifieke stof, het Prostaat Specifiek (= alleen hier gemaakt) Antigeen (=eiwit). Deze stof wordt in het bloed uitgescheiden en via een bloedname kan worden bepaald hoeveel van deze stof zich in het bloed bevindt.

Een te hoog PSA-gehalte kan een aanwijzing zijn van prostaatanker. Het kan echter ook wijzen op een 'onschuldiger' prostaatontsteking of prostaatvergroting.

Hoe prostaatanker opsporen?

Mannen vanaf 50 (40 jaar als vader of broer prostaatanker heeft gehad) kunnen jaarlijks bij de huisarts een bloedonderzoek (voor PSA) en een rectaal onderzoek (=het voelen aan de prostaat) laten uitvoeren. De huisarts zal doorverwijzen naar de uroloog bij een PSA-stijging en/of voelbare verharding of knobbel bij het rectaal onderzoek.

WAT DOET DE UROLOOG

Deze zal een klinisch onderzoek uitvoeren:

- Een echografie maken van de prostaat, voor een volumemeting en eventuele verkalkingen in de prostaat worden zichtbaar.
- De PSA waarde(s) beoordelen.
- Eventueel kan een magnetische - of CT-scan worden aangevraagd.
- Indien er toch twijfel is over goed- of kwaadaardigheid, kan men echogeleide biopsies nemen. Op verschillende plaatsen worden weefselstukjes genomen die microscopisch worden onderzocht. Dit geeft uiteindelijk uitsluitel over of deze goed of kwaadaardig zijn.

Hoeveel kost een PSA-behandeling voor de patiënt?

Op 01-08-2012 verschenen nieuwe terugbetalingsvoorwaarden voor PSA-dosage. Elke PSA-meting bij een niet-prostaatanker patiënt wordt niet meer terugbetaald tenzij in het kader van familiale prostaatanker. De meeste labo's rekenen voor deze test een vaste prijs aan van €11 ten laste van de patiënt.

Publicatiedatum: April 2019, team urologie
Sint-Franciscusziekenhuis
P. Paquaylaan 129 - 3550 Heusden-Zolder
Tel.: 011 71 50 00 - Fax.: 011 71 50 01 - www.sfz.be

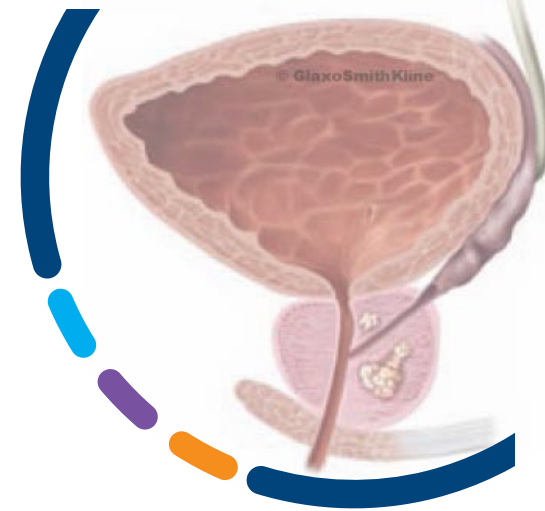
PROSTAATKANKER

Normale prostaat

Vergrote prostaat

WAT IS DE PROSTAAT?

De prostaat of voorstanderklier heeft de grootte en de vorm van een kastanje en ligt om de urinebuis heen. Dit is de buis die onderaan de blaas begint en waarlangs de urine het lichaam verlaat.

De prostaat zelf bestaat uit een grote hoeveelheid klierbuisjes die worden omgeven door spier- en bindweefsel.

Deze klieren produceren een melkachtig vocht, welke samen met de zaadcellen en het vocht uit de zaadblaasjes, de zaadvloeistof of semen vormen. Bij een zaadlozing trekken de spiertjes in de prostaat samen om de zaadvloeistof naar buiten te sturen. De prostaat wordt beïnvloed door hormonen die in de teelballen worden aangemaakt. Deze hormonen regelen onder andere de groei in de prostaat en de vorming van het prostaatvocht.

VERANDERT DE PROSTAAT BIJ HET OUDER WORDEN?

Met het vorderen van de leeftijd (meestal vanaf 50 jaar) kan de prostaatklier zo groot worden dat er geleidelijk klachten ontstaan met het ledigen van de blaas. Deze klachten ontstaan doordat de urinebuis vernauwd wordt door de prostaat. Dit noemen we een goedaardige prostaatvergroting.

De meest voorkomende klachten bij prostaatvergroting zijn de volgende:

- De urinestaal wordt minder krachtig en druppelt soms.
- Het duurt even voordat de plas op gang komt.
- Nadruppelen.
- Het gevoel hebben dat de blaas niet leeg geplast wordt.
- De urine moeilijk kunnen ophouden, soms zelfs helemaal niet.

WAT GEBEURT ER BIJ PROSTAATKANKER?

Prostaatkanker is een ziekte waarbij zich kwaadaardige cellen vormen in het weefsel van de prostaat. Er is dan een ongecontroleerde groei van prostaatcellen. Een kwaadaardige prostaattumor groeit in principe aan de buitenkant van de prostaat en niet in het midden ter hoogte van de plasbuis en veroorzaakt daardoor in eerste instantie nauwelijks klachten. Daarom is het belangrijk deze vroegtijdig te ontdekken om nog genezend te kunnen behandelen. Op termijn kunnen prostaatcellen zich mogelijk verspreiden via het lymfestelsel of via het bot en zo uitzaaiingen vormen.